

Almanac de Interlingua

Numero 89 – Augusto 2017

Editor: Cláudio Rinaldi (almanacdeinterlingua@yahoo.com.br)

Litteratura express

On les deteneva per attentato al pudor. E nemo les credeva quando le homine e le femina se explicava. In realitate, lor amor era simple. Ille pativa de claustrophobia e illa de agoraphobia. Il era solo per isto que illes fornicava in le limines.

(Mario Benedetti)

Un miniconto non es un conto curte, ma un conto minimalistic, un historia composite de tal maniera que le lector pote apprehender le contexto e le action a partir de un numero minime de parolas. Le genero non es recognite per le theoria litterari currente, malgrado su longevitate e popularitate. In un historia tanto breve, suggerer ha plus appello que monstrar.

Se vende: calceolos de bebe, jammais usate.

(Ernest Hemingway)

Historias brevissime non es un invention recente. Totevia, nostre epocha accelerate los face particularmente attractive. In 2004, le autor brasilian Marcelino Freire organisava le anthologia *Le cento plus breve contos del centennio*, in que diverse scriptores era defiate a producer historias con non plus que cinquanta litteras. Desde tunc, surgeva le “twitteratura”, subgenero que admite contos de usque 140 characteres.

Aventura

Nasceva.

(Luís Dill)

Quando on invia un novella a un editor, ille sovente demanda al autor de expande le argumento a fin de conformar le numero de paginas al exigentias editorial. Per que contar un historia in solmente 200 paginas si illo pote haber 500, con detalios descriptive, eventos e personages secundari, forsan un sequentia que formara un trilogia e plus tarde un serie de films? Tote iste cosas “aggrega valor”, como dice le gente de negocios. E aggrega precio, sur toto. Le concepto minimalistic propone le inverso extreme: narrar e describer concisemente, revelar solmente le essentia, communicar non plus que lo sufficiente pro un interpretation comprehensive – e imaginative – del saga.

William Mortimus Granger era a su proprie latere. De facto, quando su corpore era trovate, le medietate superior era ben al latere del inferior.

(Robert K. Blechman)

Si un scriptor incipiente se intimida ante un editor, le possibilitate de divulgar su historias per medio de un message telephonic o un post in un rete social le instiga a comenciar a scriber.

*Quin'ce dies manca ancora
Arb' res nude se revesti
Primavera: ven' tu hora
(Cláudio Rinaldi)*

Un genero breve traditional es le *haiku*, anque dicte *haikai* o *hokku*, un arrangiamento poetic japonese con tres versos e un *kigo*, il es dicer alcun referentia al saison annual. Le metrica classic consiste in 17 *on* o “syllabas” (in un traduction approximative) distribute secundo le formula 5-7-5. Hodie, totevia, le haiku se compone con formulas diverse o mesmo con metrica libere, sia in Japon sia in le Occidente. In general, on continua a respectar le tres lineas.

*Poc cosas es plus dur de supportar que le incommodo de un bon exemplo.
(Mark Twain)*

Ma le litteratura minimalistic non resta restricte a un quatitate fixe de characteres o de versos. Si per un latere Twitter ha stimulate compositiones classic como le haiku e le aphorismo, platteformas minus restrictive ha promote textos breve, ma non tanto. Le minisagas ha circa 50 parolas e pote publicar se in Facebook o incontrar appello pro le jornales impresse – le britannic *The Daily Telegraph* ha proposit un competition pro iste genero, in effecto.

*Como io reconocera le amante impostor? Se vestira ille de gris o talpa?
Fingera ille le grave recadita de su matre a exigue horas de nostre incontro?
O forsan reservara pro me le ingrata die que resta pro adjudicar post le auction?
Ille prendera le plus grande de su complexos e lo glissara desde tu compassion usque al curiositate tante vices como tu verte lacrimas. Se complacera in tu rogationes, mittera al rejecto, duplicara le distantia con un filo de voce sanguinante. Retirara le flecha vilmente, liquidara con conscientia le sperantia e surridera como un coardo horrorisate ante su decadente fragilitate.
E, in iste trance, esque io amara?
Assi tu lo credera.*

(Encarni Castro)

Historias un poco plus longe, con alcun centos de parolas, se include in le subgenero *flash fiction*. Un variation sue, que io apprendeva per medio de Facebook, potea ben denominar se *flash essay*, o ‘miniessay’. Il face alcun tempore ja, io accompania le regular publicationes in iste stylo per Habashli Kunzei e Encarni Castro, qui amabilemente me permette traducer e reproducer scriptos lore ci in le Almanac.

Cogitation

Le joia, le felicitate, le amor. Grande undas. Que jecta a vos sur le arena un die. Sur vostre insula deserte. Alora on face como Robinson Crusoe. On transforma un vicino in Venerdi. Ma post Venerdi il resta multe dies. Que

reveni, sempre le mesmas. Il ha troppo de martedis, de dominicas. Isto toto manca de “divertidis”, de “amorminicas”. Le lunedì es vermente de troppo. Nulle persona ama iste die. On esserea libere pro eliminar lo. O de mitter lo post le martedi. In medio de septimana, illo esserea plus ben controlate, plus supportabile. Cata un deberea nominar como le place le die post dominica. Perque dominica, on es lontan de esser libere. Il ha le missa, le cursas hippic e le casa a nettar. Sin contar le spectaculos del infantes. Il esserea necessari un die post dominica. Pro ir piscar, reguardar le nubes, jocar al bilboquet. Un die que on non classificarea. Un poco plus longe que le alteres. Non vermente rectangular o quadrate. Con le sonios que passa. Le aures de elf, un vestimento de fee. Un die in que on facerea le cosas extraordinari. In que tote le gente esserea travestite. In que on poterea jocar al medico, robar le kepi del policieros. In que on poterea marchar toto nude per le strata, e dansar. Sin timor. Sin projecto. Un die pro exister.

(Habashli Kunzei)

Que anque Interlingua recipe ben iste litteratura express, minime in dimension e maxime in expression. Que le textetos instigante appare in nostre paginas, in compania del bon poemas e contos que on ha redacte e traducte.

Qatar sub pression

Arabia Saudi, Bahrain e le Emiratos Arabe Unite ha accusate Qatar de suportar durante le ultime vinti annos gruppos terrorista o extremista como Al-Qaeda, le Stato Islamic, Hamas e le Fraternitate Musulman. Iste pais pressiona Qatar con un lista de tredecce demandas, inclusive le ruptura con Iran, pais con le qual Qatar opera in conjuncto un campo de gas natural; le clausura del rete de television per satellite Al-Jazeera, cuje programmation contraria le vision conservative del tres pais vicin; e le clausura de un base militar turc recentemente installate in le pais. Qatar ha negate tote le accusationes, considerante iste impositiones un affronta a su soberania. Le Statos Unite, que se propone a mediar iste disputa, reclama un lista de demandas plus rational e realisabile.

Le monarchias tribal al-Saud, al-Khalifa e al-Nahyans, que commanda le tres pais reclamante, considera un offensa que Qatar negotia con factiones politic

proscrite. Secundo Qatar, on debeva pagar redemptiones a fin de obtener le liberation de prisioneros, lo que non es le mesme cosa que financiar le terrorismo. In su solo, le pais affirma surveciar tote indicio de activitate terrorista. Pro le qataris, il es ironic esser accusate per Arabia Saudi, un vice que 4 mille citatanos saudi ha ingressate al Stato Islamic e que plure leges religiose wahabi corresponde a practicas del terrotistas, como per exemplo le decapitation de prisioneros e le criminalisation de fides heretic, inclusive le branca shiita del islamismo.

Le effectos de iste crise attinge altere pais. Si le tres alliatos del Gulfo Persic exige un election de partenariis commercial, le economia britannic potera suffer, ja que Qatar es proprietario de un volume de negocios relevante in le Regno Unite, inclusive 22% del bursa de London. Turchia, que se positiona in favor de Qatar, participa ja del guerra civil syrie e es un membro de OTAN, lo que poterea involver Europa in un eventual conflicto bellic. Iran ha supplete le vicino maritime con alimentos, ora que le frontiera terrestre con Arabia Saudi ha essite clause. Kuwait e Oman intende conservar se neutral – le ultime es tamben un partenario de Iran, ben que sin suffer criticas del “triumvirato” que accusa Qatar. Le Statos Unite intende profiter con le vendita de quindecie aviones de guerra a Qatar, ben que le senato pote evitar le concretisation de iste transaction usque al resolution del disputa.

Per que le jihad seduce europeos juvene?

Salman Ramadan Abedi, le suicida qui occideva vinti-duo personas in un concerto musical in Manchester le ultime maio, era infante de un copula que abandonava Libya durante le dictatura de Muammar Gaddafi a fin de cercar un vita melior in le Regno Unite. Como ille, 60 per cento del personas qui supporta le jihadismo in Europa pertine al secunde generation de musulmanes qui perdeva contacto con lor pais de origine e non succedeva integrar se al societate occidental que les offereva hospitalitate.

Secundo Olivier Roy, un experto francese sur terrorismo islamic, le processo de deculturation a que iste personas es subjecte produce un “vacuo de identitate”: illes non pertine ni al cultura islamic ni al cultura europe. Abedi, nate in 1994, tentava reconnectar se a Libya, ubi ille viaggiava, al mesme tempore in que tentava imitar le modo de vita del juvenes qui ille assassinava. Iste mesme patrono se ha traciante desde Khaled Kelkal, le prime jihadista nate in Francia, in 1995, usque al fratres Kouachi, qui attaccava le revista satiric *Charlie Hebdo* in 2015.

“De modo distincte, le tertie generation es normalmente plus ben integrate al cultura occidental e non representa plus que 15 per cento del jihadistas europe,” dice Roy. “Le conversos, qui anque abborda un Islam decontextualisate de su cultura, summa 25% de illes qui adhere al fundamentalismo violente.” Con poc o nulle comprehension del religion e del culturas islamic, personas immatur developpa un instincto suicida e un fascination per le morte, secundo Roy, que se exemplifica per le slogan cuneate per Osama bin Laden: “Nos ama le morte como vos ama le vita.”

Roy dice ancora que le jihadistas de Al Qaeda e le Stato Islamic non commite suicidio perque isto ha un senso strategic desde le perspectiva militar o perque es consistente con le credentia salafi. Illes sape que le attaccos non debilita significativamente lor inimico e que le Islam condemna le autoimmolation como un

interferentia contra le voluntate divin. Lo que iste juvenes cerca con lor proprie morte es un fin in se.

In su libro recente *Jihad e morte: le appello global del Stato Islamic*, Roy argumenta que circa 70 per cento de iste juvenes ha minime cognoscentia sur le Islam, e suggere que illes se positiona de modo radical ante mesmo que illes imbracia le fide islamic. Illes renasce pro le Islam post un vita anterior libertin. “Il es le islamification del radicalismo que on deberea investigar, non le radicalisation del Islam,” ille affirma. Iste radicales novel imbracia le narrativa offerte per le Stato Islamic, le unic a disposition hodie in le “mercato global de ideologias fundamentalista”, in parolas de Roy. “In le passato, illes esserea attracte, per exemplo, per le extremismo politic de sinistra.”

Le medietate del jihadistas violente de Francia, Germania e le Statos Unite tamben ha registros per crimines minor, como Abedi, qui se radicalisava sin participation de su moschea local o su communitate religiose, un patrono simile a lo que eveni in altere partes de Europa.

Veni a me e io te restaura

In 1765, un parve interprenditor francese de nomine Boulanger aperiva in Paris un negotio de mangiares. Al fronte, ille poneva un affiche in latino vulgar in que on legeva: *Veni ad me omnes qui stomacho laboratis et ego restaurabo vos* (‘Veni a me tote illes qui ha le stomacho vacue e io les restaurara’).

In celle epocha il non existeva casas de iste typo. Il habeva le tavernas, ma in illos on serviva solmente vino e altere bibitas e, a vices, alcun vivandas. Le prosperitate del interpresa non era immediate, ma post le Revolution Francese illo deveniva tanto bensuscesse que multe altere establimentos como le sue appareva per tote Paris e tosto in altere capitales europeas. Un del clientes de Boulanger era le encyclopedista Denis Diderot, qui elogiava multo le plattos, ma reclamava que le precios era un tanto elevate.

Ante le Revolution de 1789, le castellos e mansiones del familias aristocratic manteneva culinas grande e sophisticate. Con le fin del Ancian Regime, plure chefs culinari disoccupate inaugurava lor proprie negotio, cognite initialmente como *restaurat* e tosto como *restaurant*. In 1804, il existeva ja plus que cinque centos casas inspirate in le idea de Boulanger, lo que faceva possibile que palatos plebeos saporava plattos elaborate per chefs celebrate.

Traducte del sito elcastellano.org, section “Palabra del día”, entrada *restaurante*.